

Brüssel, 17. detsember 2025
(OR. en)

16981/25

STATIS 106

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. detsember 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 766 final
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE jäätmetatistika määruse (EÜ) nr 2150/2002 kohaselt kogutud statistika ja selle kvaliteedi kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 766 final.

Lisatud: COM(2025) 766 final

Brüssel, 16.12.2025
COM(2025) 766 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

jäätmestatistika määruse (EÜ) nr 2150/2002 kohaselt kogutud statistika ja selle kvaliteedi kohta

1. Sissejuhatus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 2150/2002 jäätmetatistika kohta¹ (edaspidi „määrus“) on kehtestatud Euroopa Liidu jäätmetatistika koostamise raamistik. Määruse artikli 8 lõikes 1 on sätestatud järgmine.

Viie aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist ja seejärel iga kolme aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaselt koostatud statistikat, eriti selle kvaliteeti ja sellest tulenevat ettevõtete koormust käsitleva aruande.

Käesolev on seitsmes aruanne selle kohustuse täitmise kohta. Eelmised aruanded esitati aastatel 2008,² 2011,³ 2014,⁴ 2016,⁵ 2020⁶ ja 2022⁷.

Käesolev aruanne hõlmab aruandeperioodi 2020–2022 (vaatlusaasta andmed), mille kohta liikmesriigid esitasid andmed vastavalt 2022. ja 2024. aastal.

2. Jäätmetatistika määrus

[Määrusega](#) on kehtestatud jäätmete tekkimist, taaskasutamist ja kõrvaldamist käsitleva ELi statistika koostamise raamistik.

Sellega tagatakse, et kõigis ELi liikmesriikides ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikides kogutakse ja esitatakse jäätmete kohta andmeid järjepidevalt, et suurendada jäätmetatistika täpsust, usaldusväärsust ja võrreldavust. Niiviisi toetatakse läbipaistvust ning tehakse jäätmetega seotud andmed poliitikakujundajatele, teadlastele ja üldsusele kättesaadavaks.

Liikmesriigid peavad koguma andmeid jäätmetekke (majandustegevus, kodumajapidamine ja muud tekkekohad), jäätmetöötluse (ringlussevõtt, taaskasutamine, kõrvaldamine jne) ja jäätmekäitluse (sealhulgas jäätmevedu ja -kaubandus) kohta ning iga kahe aasta järel esitama need komisjonile (Eurostatile) 18 kuu jooksul pärast vaatlusaasta lõppu⁸.

Eurostat avaldab jäätmetega seotud andmed kasutusmugavas vormis, kus neile on lihtne juurde pääseda, ja esitab kõigi liikmesriikide võrdluse.

Peale jäätmetekke ja jäätmetöötluse statistika toetavad määruse alusel kogutud andmed ka selliste poliitikavaldkondade statistikat nagu ringmajandus⁹ ja kestliku arengu eesmärgid¹⁰.

¹ EÜT L 332, 9.12.2002, lk 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2150/2010-10-18>.

² KOM(2008) 355 lõplik, 13.6.2008.

³ KOM(2011) 131 lõplik, 17.3.2011.

⁴ COM(2014) 79 final, 14.2.2014.

⁵ COM(2016) 701 final, 3.11.2016.

⁶ COM(2020) 54 final, 14.2.2020.

⁷ COM(2022) 719 final, 15.12.2022.

⁸ Määruse (EÜ) nr 2150/2002 I ja II lisa 7. jao punkt 2.

⁹ [Järelevalveraamistik – ringmajandus – Eurostat](#).

¹⁰ [Teave andmete kohta – kestliku arengu eesmärgid – Eurostat](#).

3. Tegevus pärast viimast aruannet

3.1. Muudatused aruandevormis

Lisaks määruse alusel komisjonile (Eurostatile) esitatavatele andmetele edastavad liikmesriigid ka kvaliteediaruande. Alates 2024. aasta andmekogumisest on kvaliteediaruande uue vorminguna kasutusel ühtne integreeritud metaandmete struktuur (SIMS)¹¹. Selles standardses aruandlusraamistikus on metaandmed ja kvaliteediantmed integreeritud ühtlustatud vormingus, kasutades rahvusvahelist tehnilist standardit (SDMX). Selle uuendusega nähakse ette üksikasjalikum ja kindlam ülesehitus, mis on kooskõlas eri statistikavaldkondade parimate tavadega. Peale selle sisaldab kvaliteediaruanne uut tabelit, et hinnata katvusega seotud probleeme, teha kindlaks lüngad jäätmearestustes ja parandada jäätmetekke hinnangute üldist täpsust.

3.2. Jäätmetatistika tööühma koosolekud

Andmete võrreldavuse ja kvaliteedi parandamiseks korraldab Eurostat igal aastal [jäätmetatistika tööühma](#) koosolekuid. Tööühma kuuluvad ELi liikmesriikide, EFTA ja kandidaatriikide statistikaametite riiklikud eksperdid. Pärast viimast aruannet (2022. aastal) on igal aastal toimunud koosolekud, millest igaüks kestis poolteist päeva ja kus tööühm arutas ringmajandust, olmejäätmete, põllumajandusjäätmete, reoveesette ja mineraaljäätmete aruandlust ning [Eurostati 2024. aasta käsiraamatut](#).

3.3. Riikide külastamine

Komisjon (Eurostat) külastab riike, et kahepoolset arutada tehnilisi küsimusi ja saada parem ülevaade kasutatavast meetodikast ning selle mõjust andmete võrreldavusele. Pärast viimast aruannet on tehtud neli külastust (Madalmaadesse, Hispaaniasse, Soome ja Bulgaariasse). Külastustel keskenduti määruse alusel esitatud andmetele ja vajaduse korral käsitleti ka muid jäätmevooge (toidujäätmed, patareid ja akud, elektri- ja elektroonikaseadmete romud ning romusõidukid). Sellised külastused parandavad teabevahetust ja võimaldavad konkreetse riigiga vastastikku tutvustada meetodikat. See annab parema ülevaate iga riigi jäätmetatistikaga seotud protsessidest ja probleemidest. Peale selle on külastused kiirem ja tõhusam viis keeruliste küsimuste arutamiseks ja lahendamiseks.

¹¹ Komisjoni 17. veebruari 2023. aasta soovitus (EL) 2023/397 Euroopa statistikasüsteemi selgitavate metaandmete ja kvaliteediaruannete kohta, millega asendatakse soovitus 2009/498/EÜ Euroopa statistikasüsteemi viitamismetaandmete kohta, ELT L 53, 21.2.2023; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/397/oj>.

3.4. Pärast viimast aruannet esitatud andmete kvaliteet

3.4.1. Tähtaegade järgimine

Andmete kogumise aruandlustähtajast kinnipidamine püsis vaatlusaastatel 2020 ja 2022 eelmiste aastatega samal tasemel.

Jäätmetekke ja jäätmetötluse kohta kogutud andmed esitati enamasti õigel ajal. Vaatlusaasta 2020 kohta esitasid oma andmed õigeaegselt 25 liikmesriiki ja üks Euroopa Majanduspiirkonna riik ning vaatlusaasta 2022 puhul pidasid andmete esitamise tähtajast kinni 21 liikmesriiki ja kaks Euroopa Majanduspiirkonna riiki.

Mõned riigid esitasid vaatlusaasta 2022 andmed siiski hilinemisega. Kvaliteediaruandeid esitasid riigid ka pärast tähtaega, kusjuures kaks ELi liikmesriiki ei ole aruannet veel esitanud, mis võib olla tingitud sel aastal kasutusele võetud uuest kvaliteediaruande vormist. Vabatahtlikult esitasid andmeid ka kuus Lääne-Balkani riiki (Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro, Põhja-Makedoonia, Albaania, Serbia ja Kosovo*) ning Türgi, kusjuures neli neist riikidest esitasid täielikud andmekogumid ja kvaliteediaruanded õigeaegselt. Eurostat saatis meeldetuletusi ja sekkus andmete esitamata jätmise korral. Vaatlusaastate 2018, 2020 ja 2022 kohta avaldati valideeritud andmed Eurostati veebipõhises andmebaasis, neile lisati „[Statistics Explained](#)“ artiklid ja muud teabetooted¹².

3.4.2. Täielikkus

Aastaga 2010 võrreldes on jäätmetekke andmed on palju täielikumad. Suurel määral on vähenenud puuduvate arvnäitajatega ja mittetäielikke vastuseid saatnud riikide arv, kusjuures ühelgi ELi ja EMP riigil ei olnud arvnäitajaid puudu mõlema vaatlusaasta puhul. Ka kuus Lääne-Balkani riiki (Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro, Põhja-Makedoonia, Albaania, Serbia ja Kosovo) ning Türgi esitasid vaatlusaasta 2022 kohta oma jäätmetekke aruanded.

Samuti paranesid jäätmetötluse andmed, sest vaatlusaastate 2020 ja 2022 kohta andmeid puudu ei olnud. Kuid mõned riigid esitavad konfidentsiaalseid andmeid, mida on teise konfidentsiaalsuse säilitamiseks vaja täiendavalt käidelda, et vältida konfidentsiaalsetest andmetest tundlike riiklike andmete tuletamise võimalust. Selle menetlusega tagatakse, et konfidentsiaalne teave on kaitstud ja koondandmeid on siiski võimalik avaldada.

3.4.3. Asjakohasus

Andmekogumisse on koondatud põhjalikud andmed tekitatud jäätmete ja nende töötlemise kohta. Selles on jäätmed liigitatud ainete ja tegevusvaldkondade järgi ning vaatluse alla võetud eelkõige jäätmekäitlus. Kuid andmekogumis ei käsitleta jäätmeid täiel määral ressursina, sest

* Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

¹² Uued punktid (vaatlusaasta 2022): <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241017-1>;
jäätmekäitluse näitajad: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_management_indicators.

võimalused selleks on piiratud, muuhulgas on puudu andmeid ringlussevõtu määrade, jäätmete impordi ja ekspordi ning eeltöötlemise etappide kohta. Peale selle on jäätmete laad oma olemuselt pidevas muutumises ja on võimalik, et aineid võetakse arvesse topelt. Mõlemad tegurid võivad mõjutada täpsust. Kuigi andmed on jäätmetaristu haldamiseks kasulikud, on neil puudusi, mille tõttu need ei sobi täielikult ringmajanduse tavade jälgimiseks.

3.4.4. Täpsus

Jäätmetekke andmete täpsus tagatakse tervikliku lähenemisviisiga, mis ühendab kõigi majandussektorite ja kodumajapidamiste, sealhulgas sekundaarsete jäätmete ja väikeettevõtjate statistika. Katvuse võimalike lünkade kõrvaldamiseks on andmeid täiendatud haldusallikatest pärit teabega või hinnanguliste andmetega. Viimastel aastatel tuginetakse järjest enam haldusallikatele ning statistilisi valikuuringuid kasutatakse valikulisemalt, et koguda täiendavaid andmeid ja täita allesjäänud lünki.

Selline lähenemine on tõhus ja tulemuslik, sest jäätmetekke kohta kvaliteetsete andmete saamiseks kasutatakse olemasolevaid haldusandmeid ja sihtuuringute andmeid. See meetod kasutab ära mõlema andmeallika tugevaid külgi ja on seega kooskõlas Euroopa statistika tegevusjuhise, millega edendatakse olemasolevate andmeallikate kasutamist ja minimeeritakse vastamiskoormust. Selle tulemusena suureneb jäätmetekke andmete täpsus ja usaldusväarsus, mis loob kindla aluse teadlike otsuste tegemiseks. Usaldusväarsust on aidanud suurendada ka Eurostati kvaliteediaruannete kontrollid, milles äriregistri andmeid võrreldakse jäätmete aruandlussüsteemi andmetega. Kuigi vastamismäär on madal, näitavad andmekogumite lahknevused seda, et tekitatud jäätmete kogust peetakse 10 % võrra väiksemaks. NACE koodide ebaõige koondamise tõttu võivad tekkida ebatäpsused, mistõttu võidakse kodumajapidamisjäätmete kogust pidada tegelikust suuremaks.

Kuigi teatav piiratus jääb alles, paraneb andmete kvaliteet pidevalt ja pingutatakse selle nimel, et lahendada allesjäänud probleemid ning tagada jäätmetekke kohta täpsemad ja paremini võrreldavad andmed.

3.4.5. Kättesaadavus ja selgus

Kooskõlas määrusega tehakse jäätmetestatistika [põhjaliku andmebaasi](#) ning [selgete ja kokkuvõtlike artiklite](#) abil Eurostati veebisaidil kättesaadavaks. Andmebaas võimaldab kasutajatel kasutada kohandatud allalaadimisi ning seal on parema ülevaate andmiseks esitatud integreeritud metaandmed ja kvaliteediaruanded. Kasutajate tagasisidest on näha, et andmete kättesaadavusega ollakse väga rahul. Järelepärimised on enamasti seotud avaldatud arvude tõlgendamisega, mitte andmete kättesaadavusega. See näitab, et Eurostati andmebaas on kasutaja jaoks mugav ja intuiitselt arusaadav teabeallikas. Pakkudes lihtsat juurdepääsu jäätmetestatistikale, võimaldab Eurostat sidusrühmadel kogu ELis teha teadlikke otsuseid ja edendab jäätmekäitlussektori läbipaistvust.

3.4.6. Võrreldavus

Tänu ühistele määratlustele ja liigitustele on andmete võrreldavus riikide vahel üldiselt hea. Probleeme siiski veel on, eelkõige ohtlikke jäätmeid käsitlevate andmete puhul, sest ohtlikkus võib iga riigi õigusaktides olla erinevalt määratletud. Riikide võrdlemist takistab ka see, et mineraaljäätmel moodustavad valdava osa jäätmetest ehk ligikaudu kaks kolmandikku jäätmete koguhulgast. Selle probleemi lahendamiseks avaldab Eurostat andmed näitaja „jäätmel, arvestamata peamisi mineraaljäätmel“ kohta, mis võimaldab riike täpsemalt võrrelda.

Enamik liikmesriike jätkab andmete kvaliteedi ja tõhususe parandamiseks andmete kogumise ja meetodite täiustamist. Kuid selline edasiarendamine võib põhjustada katkestusi aegridades, millega liikmesriigid tegelevad, kui nad vaatavad läbi andmekogumeid ja teavitavad kasutajaid mis tahes muudatustest. Need katkestused on avaldatavates andmekogumites Eurostatil märgistatud.

3.4.7. Sidusus

Jäätmestatistikat iseloomustab suur sidusus, mis tähendab, et andmeid saab erineval moel ja eri kasutusotstarbeks kombineerida. Sidusust hinnatakse kolmes mõõtmes: sidusus rahvamajanduse arvepidamisega, muu valdkondadevaheline sidusus ja sisemine sidusus. Jäätmestatistika puhul tagatakse sisemine sidusus toorandmete järjepideva teisendamise ja väljunditeks.

Valdkondadevahelise sidususe valideerimiseks on kehtestatud menetluskord, et võrrelda jäätmestatistikat muude asjakohaste andmekogumitega sellistel teemadel nagu [elektri- ja elektroonikaseadmete](#) romud, [pakendid](#) ja [toidujäätmel](#). Kuigi need menetlused aitavad ebakõlasid vähendada, jäävad alles mõned lahknevused, mis on tingitud eelkõige andmeid ettevalmistavate üksuste erinevusest.

Sellegipoolest näitavad sidusust rahvamajanduse arvepidamisega hästi sellised seosed jäätmetekke ja sotsiaal-majanduslike näitajate vahel nagu SKP elaniku kohta ja avaliku sektori kulutused jäätmekäitlusele. Näiteks on jäätmetekke ja SKP elaniku kohta andmed positiivses korrelatsioonis. Seos jäätmetekke ja jäätmekäitlusele tehtavate kulutuste vahel ei ole aga nii selge, sest riikide eri klastritel on erinevad skeemid.

Veel üks näide sidususe kohta: kuna jäätmekäitluse näitajate kogumis kombineeritakse määruse alusel kogutud töötlemisandmeid rahvusvahelisest kaubandusstatistikast (COMEXTi andmebaas) või riiklikest allikatest pärit impordi- ja ekspordandmetega, siis tuleb hinnata ka sidusust rahvusvahelise kaubavahetuse statistikaga. Need asjaolud toovad esile, kui keerukad on seosed jäätmetekke, majandustegevuse ja keskkonnamõju vahel ning kui oluline on jätkata jõupingutusi andmete sidususe ja ühtsuse parandamiseks.

3.5. Andmete analüüs

2022. aasta kohta kogutud andmed andsid väärtuslikke teadmisi jäätmetekke ja -käitluse suundumustest ja muutustest. Eelkõige näitasid andmed kodumajapidamisjäätmel ja

samalaadsete jäätmete tekitamise pidevat ja järjekindlat vähenemist¹³ ning ka selle jäätmevoos otse prügilasse ladestamise märgatavat vähenemist. Peale selle suurenes teatavate kodumajapidamisest pärit jäätmevoogude, näiteks klaasi, plasti ja biojäätmete liigiti kogumine. Kuigi andmete põhjal oli kvaliteeditase rahuldav, tehti kindlaks parandamise võimalusi, eelkõige selliste jäätmevoogude puhul nagu reoveesetted, põllumajandusjäätmed ja ehitusjäätmed. Eurostat täiendas oma suuniseid, et vähendada kaevandamisjäätmete liigitamise lahknevusi liikmesriikide vahel.

Analüüsis toodi esile ka ringmajanduse ees seisvad väljakutsed, eelkõige seoses plasti- ja tekstiilijäätmete voogudega. Suuri erinevusi täheldati jäätmete tekitamises elaniku kohta ja töötusmeetodites, kusjuures mõned liikmesriigid sõltuvad suurel määral ekspordist või prügilasse ladestamisest, sest riigisisese ringlussevõtuvõimsusest ei piisa. Need tulemused näitavad vajadust parandada taristut, vähendada sõltuvust ekspordist ja ühtlustada määratlusi.

Nende probleemide lahendamiseks täiendas Eurostat küsimustikku, et jäätmetekke ja jäätmetöötluse andmete võrdlemiseks lisada vabatahtlik aruandlus jäätmete impordi/ekspordi ja muude vajalike kategooriate kohta. Peale hinnangute kvaliteedi parandamise annab see väärtuslikke teadmisi ka ringmajanduse kohta.

3.6. Halduskoormus

Jäätmetestatistika aruandekohustus põhjustab jäätmetekitajatele ja jäätmekäitlusele spetsialiseerunud ettevõtjatele halduskoormust. Määruse kohaselt võivad väikeettevõtjad (vähem kui 10 töötajaga)¹⁴ selle koormuse vähendamiseks aruandluse asendada liikmesriikide poolt otse kogutud andmetega.

Liikmesriigid kasutavad andmete kogumiseks erinevaid lähenemisviise, sealhulgas uuringuid, haldusandmeid või uuringute ja haldusandmete kombinatsiooni. Haldusandmetes on ühendatud muudel eesmärkidel (näiteks maksustamiseks, keskkonnaseireks või riigisiseseks jäätmekäitluseks) kogutud andmed.

Täpse andmekogumise tagamiseks pakub Eurostat tehnilist abi ja koolitust riiklikele koostajatele, nii andmekogujatele kui ka andmeesitajatele.

Selgus, et ligikaudu 12 liikmesriigis põhineb andmete kogumine haldusandmetel ja viies liikmesriigis kasutatakse statistilisi uuringuid. Samuti märgiti, et üha rohkem riike kasutab kombineeritud lähenemisviisi.

¹³ Jäätmed, mida ei tekita kodumajapidamised, kuid mis oma koostiselt sarnanevad kodumajapidamisjäätmetele. Tüüpilised näited on jäätmed, mis on pärit väikeettevõtetest, kontoritest, koolidest ja üldkasutatavatest rajatistest (näiteks parkidest), kus tekkivate jäätmete liigid sarnanevad elamutest pärit jäätmetega.

¹⁴ Väikeettevõtjate väljajätmiseks uuringutest on kasutatud erinevaid võimalusi. Mõni riik teeb väikeettevõtjate kohta valikuuringu ja ekstrapoleerib tulemused. Enamik riike jätab väikeettevõtjad siiski täielikult välja, lähtudes määruse artikli 3 lõikest 2, mis võimaldab vähem kui kümne töötajaga ettevõtteid uuringutest välja jätta, välja arvatud juhul, kui nad tekitavad märkimisväärselt jäätmeid. Teine võimalus on ekstrapoleerida need arv näitajad, kasutades teguripõhiseid hindamismudeleid. Riigid on ette näinud erinevad väljajätiskünnised, mille aluseks on enamasti töötajate arv või aasta jooksul tekitatud jäätmete kogus. Mõni riik kombineerib neid kahte kriteeriumi sooviga tagada, et andmete kogumine hõlmab ka väikeettevõtjaid, kui nad ületavad jäätmetekitamise jaoks kindlaksmääratud künnise.

Küsimustikule vastas ligikaudu 6 325 inimest, kellest igaühel kulus vastamiseks vähem kui tund. Kvaliteediaruannete ja uuringuandmete põhjaliku analüüsi põhjal on kogu ELi ettevõtjate koormuse kulud hinnanguliselt kokku ligikaudu 2,2 miljonit eurot (keskmiselt 186 000 eurot liikmesriigi kohta aastas).

Kooskõlas komisjoni püüdlusega vähendada halduskoormust ja lihtsustada aruandlusnõudeid paistab praeguse küsimustiku põhjustatav koormus olevat taotletavate eesmärkidega tasakaalus ja proportsionaalne. Haldusandmete kasutamine ja kombineeritud lähenemisviisid aitavad liikmesriikides jäätmetekitajate ja ettevõtjate koormust minimeerida. Kokkuvõttes paistavad jäätmetestatistika praegused aruandlusnõuded olevat vajalike andmete kogumiseks tulemuslikud ja ühtlasi hoiavad need halduskoormuse minimaalse ning toetavad komisjoni eesmärki vähendada koormust ja lihtsustada.

4. Parandusmeetmed

Eurostat püüdis määruse alusel esitatavate arvnäitajate täiendamiseks leida tõhusa ja kiire lahenduse, mis vastaks tänapäevase jäätmekäitluse peamistele teabevajadustele. Eelkõige on seda vaja ringmajandusele ülemineku jälgimiseks ja ringlussevõtu määrade arvutamiseks, sest need on ELi keskkonnahoidlikkuse ja ressursitõhususe eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude hindamiseks olulised näitajad.

Eurostat keskendus jäätmetekke ja jäätmetötluse andmete võrdlemiseks lisamooduli väljatöötamisele, et muuta jäätmetega seotud andmed asjakohasemaks ja põhjalikumaks. Moodul koosneb viiest üksikasjalikust tabelist, milles jälgitakse jäätmevooge tekkest töötlemiseni ning mis hõlmavad importi ja eksporti, eeltöötlemist, soojustöötlemist ja materjalide taaskasutamist. Sellisel viisil saadakse täpsemaid andmeid jäätmevoogude kohta ning saab võimalikuks iga jäätmeliigi puhul täpselt välja arvutada ringlussevõtu määr ja taaskasutamise määr.

Kuigi 2022. ja 2024. aasta aruandlusvoorudes esitati seda vabatahtlikku moodulit vähe, kasutas Eurostat Sankey diagrammide loomiseks kõige põhjalikumaid andmeid, et koostada jäätmevoogude visuaalne ülevaade ja teha kindlaks andmelüngad. Nendest diagrammidest ja parima tulemuse saavutanud riikidega peetud konsultatsioonidest on saadud siiski andmeid ja need on aidanud kaasa, et aruandlus on edaspidi usaldusväärsem ja põhjalikum.

Selleks et analüüsida ringmajandust ning lihtsustada ringlussevõtu ja materjalide taaskasutamise tulemuslikkuse jälgimist konkreetsete jäätmevoogude kaupa, võttis Eurostat kasutusele jäätmete arvepidamise, meetodikaraamistiku ja meetodi erineva põhjalikkusega ja paljudest allikatest pärit andmete integreerimiseks.

5. Järeldused

Määruse kohaselt kogutud andmed kujutavad endast põhjalikku ja usaldusväärset teabeallikat jäätmetekke ja jäätmetötluse kohta ELis aastatel 2002–2022.

Andmed esitatakse enamasti õigel ajal ning need on piisavalt kvaliteetsed, et pidada neid usaldusväärseks ja täpseks. Andmekogumi kvaliteet sõltub suuresti iga riigi meetodikast ja see

paraneb pidevalt iga andmekogumistsükliga. Paranemisele on kaasa aidanud mitu tegurit: üha suurem tuginemine haldusandmetele (mis vähendab sõltuvust ekstrapoleerimisest), pidevad edusammud andmete valideerimisel ning teabevahetus liikmesriikidega, milleks kasutatakse juhiseid, töörühmasid ja riikide külastamist.

Kõnealused andmed on siiski teataval määral piiratud, sest teave ringmajanduse ja jäätmete ressursina kasutamise kohta on puudulik, kuna eeltötluse, jäätmete ümberliigitamise ja rahvusvahelise jäätmekaubanduse andmetes esineb lünki ja see piirab põhjaliku teabe kättesaamist pärast lõpptöötust ja -ladustamist. Eurostat võttis koos töörühmaga meetmeid, et võtta kasutusele vabatahtlikkuse alusel kogutav lisamoodul (kuna määruse raamesse see ei kuulu), kuid kahjuks oli vastamise määr liikmesriikide vahendite piiratuse tõttu väga madal ja seetõttu ei saa neid andmeid veel kasutada.

Kuna EL teeb mitmesuguste valdkondlike direktiivide ja määrustega teatavate jäätmevoogude (näiteks patareid ja akud,¹⁵ elektroonikaromud,¹⁶ toidujäätmed¹⁷ ja pakendijäätmed¹⁸) puhul jäätmearuandluse kohustuslikuks, on nende jäätmeliikide kohta võimalik saada rohkem teavet. Kuid määrus jääb ainsaks ametliku aruandluse aluseks, mille liikmesriigid komisjonile esitavad ja mis hõlmab kõiki jäätmeliike täielikult. See on oluline vahend materjalivoogude arvestamiseks ringmajanduses. Selle määruse alusel ei arvestata vooge jäätmete kogumisest jäätmetöötluseni piisavalt hästi, eelkõige piiriüleseid jäätmevooge. Kõnealuse valdkonna andmete parandamine on oluline, et tagada ringmajandust käsitleva teabe täielikkus ja määrusega ettenähtud andmekogumite sobivus andmeanalüüsiks.

Uurida võiks ka jäätmestatistika sidususe parandamise potentsiaali, milleks saab seda võrrelda väliskaubanduse ja maksebilansi statistikaga. See ei tohiks liikmesriikidele tekitada täiendavat aruandluskoormust, kuid võimaldaks kindlaks teha valdkonnad, kus rahvusvaheliste jäätmevoogude meetodikat saab edaspidi täiustada, et seeläbi parandada jäätmestatistika üldist kvaliteeti ja usaldusväärsust.

Piiratusele vaatamata on määruse alusel esitatud andmed ainus allikas, kust saab põhjaliku ja tervikliku ülevaate jäätmekäitlusest kõigis ELi majandussektorites ja kodumajapidamistes. See annab ühese ja täpse ülevaate majanduse arengust, sealhulgas jäätmetekke ja jäätmetöötuse suundumustest.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid; ELT L 266, 26.9.2006, lk 1; ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/66/2018-07-04>.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta; ELT L 197, 24.7.2012, lk 38; ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/19/2024-04-08>.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid; ELT L 312, 22.11.2008, lk 3; ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2024-02-18>.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta määrus (EL) 2025/40, mis käsitleb pakendeid ja pakendijäätmeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 ja direktiivi (EL) 2019/904 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/62/EÜ; ELT L, 2025/40, 22.1.2025; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>.